REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 126. **Brașov, Miercurĭ 7 (20) Iunie.** **1900.**

Ungurii trebue s'aștepte.

Camera ungară șĭ-a sistat ședințele și s'a amânat până la 8 Octomvre. Vacanțele de vară ale dietei vor dura mai lung ca de altădată. Orĭ cât de nerăbdătorĭ din fire ar fi patrioții „naționalĭ unitarĭ“, carĭ compun bresla legislatorică ungurésca, trebue de astă-dată sĕ se dedea a aștepta în liniște viitórea desvoltare a evenimentelor pe terenul politicei interne dualiste, căcĭ, cum vedem, representanțiĭ poliglotĭ ai imperiului vecin al Austriei nu se grăbesc cu deslegarea gravelor cestiunĭ la ordinea ḑilei și mai ales pentru împăcarea germano-cehă îșĭ lasă fórte mult răgaz.

Ungurii, carĭ odinióră, când se trata de câte-o afacere de litigiu cu Austriacii, le aruncau acestora cu atâta îngâmfare mănușa, lansând prin foile lor pe stereotipul *aut-aut* și amenințând chiar cu uniunea personală, astăḑĭ au devenit de-odată calmĭ și precauțĭ.

Tocmai atuncĭ, când situația li-ar face posibil sĕ-șĭ realiseze amenințările de altă-dată, ei tac și sunt gata a aștepta în liniște treĭ lunĭ și jumĕtate ca sĕ vadă, ce vor mai face cei din Austria, și amână astfel cât se póte mai mult ședințele de tómnă ale dietei în speranță, că dóră dóră li-se va face milă până atuncĭ Cehilor și Germanilor de pactul economic, ce are sĕ-l încheie cu Austria, și de instituțiile dualiste.

Omul lăudăros și trufaș și când vede, că nu mai are încătrău, nu-șĭ póte renega cu totul firea. Așa se laudă acum „cavalerii făr' de frică“ din falanga oposiției credinciósă lui Szell cu aceea, că camera s'a amânatea însă-șĭ și n'a fost amânată prin'un rescript regesc.

Deosebirea este, că atuncĭ, când camera însă-șĭ se amână, regulamentul ei permite, ca sĕ fiă conchemată și în timpul vacanțelor, decă vor cere-o douĕ-ḑecĭ de deputațĭ, ér când se amână prin rescript regesc, tot numai prin rescript se póte convoca din nou.

Așa a fost în 1898. Atuncĭ Banffy a pus la cale în timpul verei faimósa clausulă dela Ischl, ce i-a causat atâtea neplăcerĭ, până ce în cele din urmă a fost rĕsturnat de rivalul sĕu Szell, căruia până aḑĭ îi pórtă Sâmbetele.

Așa cevașĭ, ca la Ischl, îșĭ ḑic voinicoșii combatanțĭ din oposiția lui Szell, nu ni-se mai póte întâmpla de astădată, find-că ne stă în voiă sĕ facem a se conchiema camera orĭ și când. Ce cuminte și prevĕḑetor póte fi actualul ministru-președinte! El de aceea a propus camerei sĕ se amâne pe timp așa de îndelungat, find-că în a doua jumĕtate a lunei lui Septemvre e vorba, că se va întruni érășĭ parlamentul austriac. Guvernul unguresc vré sĕ vadă decĭ mai întâiu, decă Cehii vor mai avé poftă și la tómnă sĕ facă musică obstrucționistă, orĭ nu, căcĭ de aicĭ atêrnă apoi atitudinea, ce va trebui sĕ-o ia în cestiunea pactului economic Ungaria.

Cehii pot fi mândri și pot fi închipuițĭ pe puterea musicei lor, căcĭ étă acum și Ungurii vréu sĕ audă mai întâiŭ, ce tonurĭ și acordurĭ va mai da acéstă musică la tómnă, ca sĕ scie cum trebue sĕ-șĭ îndrepte și ei jocul lor.

Au dér și Ungurii o mângâiere, că de astă-dată pot sĕ aștepte, căcĭ nicĭ nu li-a rĕmas alta de făcut în cestiunea raporturilor cu Austria. Orĭ cum ar întórce și ar suci ei formulele, ce pot isvorî din legea dela 1867, mânile le sunt de-ocamdată legate, mai ales după-ce bărbații lor politicĭ n'au fost capabilĭ a guverna așa, ca statul sĕ se consolideze înăuntru prin mulțumirea popórelor nemaghiare. Vorba lui Mocsary: „Până ce Ungurii nu se vor înțelege sincerĭ și pe basa deplinei dreptățĭ și echitățĭ cu naționatățile conlocuitóre, nu vor puté aspira nicĭ-odată cu succes la independența țĕrii!

Din Austria.

Am semnalat erĭ, că ministrul ceh fără portofoliu, Dr. *Rezek*, a avut Sâmbătă și Dumineca convorbirĭ cu mai mulțĭ membri din comitetul esecutiv al Cehilor tinerĭ, cu scop de a informa pe conducĕtorii Cehilor asupra intențiunilor guvernului.

O scire telegrafică din Viena spune, că convorbirile acestea ale ministrului ceh cu conducĕtorii Cehilor, n'au avut nicĭ un resultat îmbucurător, din care causă posițiunea lui *Rezek* ar fi adânc sguduită și cercurile politice vienese se și aștéptă la retragerea lui. Dr. *Rezek* a luat asupră-șĭ sarcina de a mulcomi pe Cehĭ, dér aceștia au fost neînduplecațĭ și n'au voit sĕ audă de nicĭ o concesiune.

*

Din *Praga* se telegraféză, că cercurile de acolo, bine inițiate în raporturile politice, vĕd viitorul în colorĭ fórte posomorîte la cas, când guvernul Koerber nu va fi aplecat a renunța la planurile lui. Cehii sunt pregătițĭ la tóte eventualitățile. Ei nu fac de loc un secret din aceea, că octroarea legii de limbă cu ajutorul §-lui 14, va crea stărĭ, față cu carĭ turburarea din ḑilele lui Decemvrie 1897 s'ar puté numi o jucăriă.

O foiă radicală cehică spune, că Dr. *Rezek* ar fi împărtășit conducĕtorilor cehĭ, că octroarea legii de limbă póte fi considerată de fapt împlinit. Impărtășirea acésta, se ḑice, a iritat așa de mult pe Cehĭ, încât s'au decis la cea mai desperată resistență. După cum se vestesce în urmă, scirea fóiei cehice ar fi lipsită de temeiŭ și Dr. Rezek n'a amenințat pe Cehĭ cu octroarea legei de limbă. — Tot fóia amintită crede a sci, că guvernul a luat cele mai severe mĕsurĭ dea sufoca în germine orĭ-ce tendință cu caracter turburător.

*

Alaltăerĭ s'a constituit în Praga „consiliul național boemo-moravo-silesian“ din representanțiĭ cehĭ în parlament, în dietele provinciale și în alte corporațiunĭ.

Asupra situațiunei politice a raportat Dr. *Herold*, după ale căruĭ espunerĭ s'a primit o decisiune, în care *proiectele de lege a limbilor sunt declarate de neacceptabile* și protestéză viu contra octroăriĭ lor.

Autonomia catolică. Erĭ s'a întrunit în Budapesta subcomisiunea de 12 a congresului pentru autonomia catolică, cu scop de a studia memoriul episcopatului catolic privitor la autonomiă, precum și resultatul consfătuirilor cu delegații ministeriului de culte. Se crede, că subcomisiunea nu va lua o decisiune în merit, ci va alege o comisiune *ad hoc*, care sĕ între în înțelegere cu delegații episcopilor și ai ministrului de culte privitor la proiectul de statut al autonomiei și la dorințele și pretensiunile esprimate în Congres. Tratările acestea vor dura până către tómnă, așa că convocarea din nou a Congresului se va puté face prin Octomvrie séu Noemvrie a. c.

Evenimentele în China.

Din Peking nu sosesc încă scirĭ directe asupra situațiunei în care se află creștinii și Europeniĭ. Pekingul e isolat de lumea dinafară în urma întreruperii comunicațiilor. Din scirile, carĭ sosesc prin încunjur, apare, că pericolul în care se află Europenii, e mare. Étă telegramele din 17 Iunie:

Berlin, 17 Iunie. Agenției „Wolf“ i-se anunță din Taku: După raportul cu data de 13 l. c. dat de comandantul trupei germane, ce a debarcat, trupa a trebuit sĕ petrécă mai multe ḑile la stațiunea Langfang, ca sĕ reconstruéscă linia ferată. In stabilimentul german tóte sunt în regulă. Curierul legațiunei americane declară, că *în fața Pekingului sunt concentrate trupe chinese, cu scop de a reține armata internațională de salvare.*

Shanghai, 17 Iunie. (Ag. „Reuter“.) După scirile din sursă strĕină, *10,000 de soldațĭ chinesĭ*, carĭ sunt postațĭ la Peking, *au părăsit stindardele și s'au alăturat la Boxerĭ.* Se ḑice mai departe, că guvernul chines a declarat, că nu ia rĕspundere pentru o eventuală ciocnire cu trupele europene. Băncile chinese din *Cinkiang* șĭ-au închis erĭ biurourile de téma Boxerilor. Băncile de aicĭ retrag sumele date anticipativ.

Berlin, 17 Iunie. Agenția „Wolff“ anunță din *Chifu*: Din 16 l. c. între Chifu și Tiencin telegraful nu mai comunică și cu Taku nu este decât comunicațiă de tren. Despre evenimentele din Tiencin se scie numai atât, că din Tiencin a plecat spre Peking o trupă internațională de aproximativ 2000 și că în Taku au sosit multe trupe japonese. Directorul biuroului internațional telegrafic din Berna împărtășesce, că firul telegrafic rusesc din Asia orientală este întrerupt între Cita și Blagovjicewsk.

Paris, 17 Iunie. Agenția „*Havas*“ publică un comunicat de urmĕtorul cuprins: Consulul frances din Tiencin anunță, că detașamentele europene trimise la Peking înainteză fórte încet. Rĕsculații au aprins coloniile protestante din orașul chines. Pe teritoriul cedat Franciei liniștea e deplină. Din Tonking se trimit trupe cu artileriă la Tiencin, și vor sosi acolo în 25 l. c. La dorința ministeriul de esterne, ministru de marină Lanessan a dat ordin sĕ se echipeze neamânat o divisiune de încrucișetóre. S'a mai dat ordin ca o corabiă sĕ fiă gata pentru a transporta trupe.

*

„*Standard*“ din Londra publică o scire caracteristică, în care se ḑice, că încordarea relațiunilor dintre China și Rusia este numai *o aparență*, căcĭ în realitate prestigiul Rusiei cresce fórte mult în Peking și e fórte probabil, ca *guvernul chines sĕ se unéscă cu Rusia* împotriva strĕinilor.

Revolta din Bulgaria.

Cu data de 4 (17) Iunie „Universul“ din Bucurescĭ a primit următórele scirĭ privitóre la revolta din Bulgaria:

Cara-Omer, 4 Iunie. La 1 Iunie s'au ivit rĕscóle în Bulgaria din causa ridicărei dărilor asupra agriculturei dela 7 la 10 la sută. S'a născut o ciocnire la *Duran-Kulak* Sunt morțĭ căpitanul escadronului *Stoianoff*, un sub-locotenent, *Tabacoff* și *75 de țĕranĭ* sunt morțĭ séu răuițĭ.

Mișcarea acésta e condusă sistematic de profesori, notari și primari. Căpitanul și sub-locotenentul, carĭ au fost ucișĭ, au fost îngropațĭ erĭ Sâmbătă, la Pasargic. La *Duran-Kulak* se pregătesce pentru mâne o nouă ciocnire. Acolo se găsesce aḑĭ un regiment de infanteriă și șése escadróne de cavaleriă. Intre satul *Sulimanlac* și *Pasargic* sunt așeḑate sése baterii de artileriă. Erĭ s'a întêmplat érășĭ ciocnire. Sunt *7 morțĭ și 30 de rănițĭ.* La Sulimanlac se găsesc încă douĕ escadróne de cavaleriă. Prefectul Cănănău a sosit aḑĭ la óra 1.30 după amiaḑĭ.

Rusciuc 4 Iunie. Sub-prefectul, basat pe ordonanța judecătoréscă, a arestat câțĭ-va locuitorĭ din satul Duran-Kulak. Atuncĭ sătenii din Sabla i-au eliberat. S'a ordonat ducerea unui escadron de cavalerie la fața locului. La sosirea soldaților acolo, locuitorii fiind ascunșĭ la câmp, au tras asupra escadronului, omorând pe un căpitan, un locotenent, un soldat și un cal. Atuncĭ soldații au tras asupra țĕranilor și au ucis trei locuitorĭ și rănit vre-o 30.

*

Corespondentul „Epocei“, dă următórele amĕnunte:

Mangalia, 4 Iunie. Liniștea este restabilită în tot nordul județului Varna, unde s'a declarat starea de asediu. Autoritatea continuă sĕ urmăréscă pe capii rĕsculaților, carĭ stau ascunșĭ prin pădurĭ. Ca completare a scirilor, ce v'am trimes până acuma, adaug, că *numĕrul total al sătenilor ucișĭ se ridică la 70*, în afară de cei rănițĭ, de care un mare numĕr zace prin grâne.

Serviciul de ambulanță militară bulgar este fórte defectuos, după cum s'a putut constata în acéstă împrejurare.

Nu pot trece cu vederea a vĕ comunica și următorul amĕnunt fórte interesant.

Capii rĕsculaților, în momentul când au dat semnalul de atac contra armatei, strigau: — „Inainte băețĭ, se vină regele României sĕ ne dea dreptate!“

Rĕsboiul din Africa sudică.

De când cu pericolul din China, lumea par' că ar fi dat uitării cele-ce se petrec pe câmpul de rĕsboiŭ din Africa sudică. Adevĕrat, că nu s'a întêmplat acolo ceva estraordinar, însĕ nu încape îndoială, că scirile despre ultimele operațiunĭ sunt din ce în ce mai bizare.

Ḑiarele strĕine publică o depeșă a mareșalului Roberts, datată din Pretoria 12 Iunie n., depeșă, în care se ridică puțin vĕlul de pe evenimentele ḑilelor din urmă. Depeșa acésta constată în primul rênd, că

generalul bur *Botha* şĭ-a reconstruit armata, căcĭ étă ce dice Roberts:

„După capitularea Pretoriei, Botha s'a retras la aprópe 15 milurĭ spre Middleburg. La început el nu dispunea, decât de o trupă mică, dér în dilele din urmă armata lui s'a sporit şi apropierea sa de oraş a avut drept resultat, că *escitaţia se menţine în ţéră* şi că *Burii n'au mai depus armele*, întârdiând în acelaşĭ timp operaţiunile strîngerei merindelor. S'a impus decĭ necesitatea, de a ataca pe Burĭ, ceea-ce am făcut erĭ".

Englesii au şi atacat de fapt pe Botha, dér atacul n'a reuşit pe deplin. Ei au ocupat o posiţiă din care s'au retras Burii, aceştia însĕ n'au fost risipiţĭ, cum spera mareşalul Roberts, care însuşĭ mărturisesce, că „inimicul a obţinut un mic *succes regretabil*, dér care va fi încurênd îndreptat".

Tot lord Roberts telegrafézâ, că s'a vĕdut silit sĕ trimită pe generalul Kitchener spre sud, pentru a-se uni cu generalul Methuen, a restabili comunicaţiunile întrerupte şi a merge amêndoi spre Kroonstad.

*

Din *Scheepernech* se anunţă agenţiei „Reuter" cu data de 14 l. c., că o trupă de Burĭ a plecat în contra Vycksburg-ului, însĕ artileria englesă i-a respins. De atuncĭ totul e liniştit.

Aceeaşĭ agenţă vestesce din Laingsneck cu data de 17 l. c., că Burii s'au retras la Volksrust, pe colinele, ce dominézâ acel oraş.

SCIRILE DILEI.

— 6 (19) Iunie.

Adunarea generala a „Asociaţiunei" se va ţiné anul acesta la *Băile Herculane* în dilele de *9 şi 10 Septemvrie.* Causa pentru care comitetul central din Sibiiu a stabilit terminul ţinerii adunărĭ mai târdiu cu câte-va dile, decât cel obicĭnuit, este împrejurarea, că la sf. Maria (28 Aug.) în cele mai multe comune din Bănat se serbézâ „Ruga", când parte mare a publicului nu pléćă bucuros de acasă.

Inspecţiă militară la Cotrocenĭ. Vinerĭ în 2 Iunie v. Regele Carol şi A. L. R. Principele şi Principesa Românieĭ s'au îndreptat la órele 5 séra dela palatul dela Cotrocenĭ spre câmpul Cotrocenilor, însoţiţĭ de şeful casei militare şi de adjutanţii de serviciu, pentru a inspecta trupele de artileriă din garnisónă.

Micii principĭ Carol şi Elisabeta urmau trăsura. Sosind pe câmpul Cotrocenĭ, M. S. Regele a fost întêmpinat de d-l ministru de résboiŭ, de d-l comandant al corpului II de armată, de d-l inspector general al artileriei, de d-l comandant al diviziei IV infanteriă şi de d-l comandant al brigadei II de artileriă, carĭ l'au presintat raportul de situaţia trupei.

Pe câmp se aflau în ordine de bătae: regimentul 2 artileriă, cu o bateriă călăréţă şi una montată pe picior de rĕsboiŭ, sub comanda maiorului Baranga, în ţinută de campaniă.

Regimentul 10 artileriă, cu trei baterii a 6 tunurĭ, fără chesóne, sub comanda maiorului Nisipeanu, în ţinuta de serviciŭ.

Suveranul trecù pe dinaintea frontului, în sunetul trompetelor şi aclamaţiunilor trupei, apoi începù imediat inspecţia.

Bateriile regimentului 2 iaŭ ordinea de marş în colónă, organisând eşaloanele prescrise în serviciul în campaniă, apoi recunosc şi ocupă o posiţiă, regulézâ şi esecută tragerea cu cartuşe de manevre.

In timpul tragerei se fac manevre de forţă: înlocuirea unei róte, unui închidĕtor, unui atelagiŭ; apoi adăpostirea antetrenurilor şi împrospĕtarea muniţiunilor dela trenul de luptă; în fine schimbă posiţia şi se regulézâ din nou tragerea.

Trecênd la regimentul 10, o bateriă esecută conducerea trăsurilor înhamate după noul regulament; apoi cele trei baterii, sub comanda maiorului Nisipeanu, fac diferite evoluţiunĭ, şi anume: desfăşurările din liniă şi masă de colóne, precum şi din colóna de baterie, punerile în bateriă, reformarea colónei şi a liniei de colóne.

Defilarea se face în trap, în colóna de bateriă, în sunetul trompetelor.

După terminarea ei, Suveranul întruni corpul ofiţeresc al întregei brigădĭ, esprimând Inalta sa mulţumire pentru silinţele, ce şĭ-au dat spre a se ţine în curent cu progresele armei.

Apoi Regele trecù din nou pe dinaintea trupei, ce se reformase în total, îi urà din nou sănĕtate şi se îndreptà spre Cotrocenĭ de unde la órele 8 jum. s'a întors la Palat.

Poporaţiunea României este, conform recensemêntului ultim, după sec şi stare civilă, următórea: *necăsĕtoriţi*: bărbaţĭ 1,733,435; femei 1,519,163; *căsĕtoriţĭ*: bărbaţĭ 1,146,157, femei 1,138,155; *vĕduvĭ*: bărbaţĭ 108,975; femei 250,465; *divorţaţĭ*: bărbaţĭ 6330; femei 8831. Total: bărbaţĭ 2,994,896; femei 2,917,624. Poporaţiunea întrégă este de 5,912,520.

Din Budapesta se scrie, că representarea dramei „*O lecţia*" a tînĕrului scriitor român Radu D. *Rosetti* la teatrul poporal de-acolo, a succes cu desĕvêrşire. Sala teatrului a fost plină de elita societăţii budapestane. Tînĕrului autor i-s'au făut ovaţiunĭ şi i-s'a oferit o cunună de laurĭ. Séra s'a dat un banchet la otelul „Panonia", la care a asistat şi tînĕrul autor. Foile ungurescĭ adaug, că la banchet s'a toastat pentru „prietinia românomaghiară" şi s'a accentuat, că „în evenimentul de adĭ (Duminecă) se póte privi sĕmênţa unui viitor mai frumos". — Maghiarii fac politică la tótă ocasia, fiă orĭ nu potrivită.

Cruce pe Vesuv. Din *Resina* se vestesce, că Duminecă a fost sânţită marea cruce de piatră, ce s'a ridicat din contribuirĭ pe Vesuv în apropierea observatorului. Actul sânţirei l'a sĕvîrşit cardinalul Prisco.

Serbările din grădina Cismigiu date de sindicatul diariştilor din Bucurescĭ, au avut un resultat neîntrecut. Sâmbătă, deşi di de lucru, a fost o afluenţă enormă. Animaţia mulţimei, virietatea distracţiunilor şi împodobirea minunată a grădinei, dĕdeau sĕrbărei o strălucire feerică. Duminecă cu tótă plóia, care a precedat începerea sĕrbărei şi care începuse a îngrija pe organisatorii sĕrbărei, din causa persistenţei ei, o lume enormă a visitat serbarea. Pe la órele 2 din nópte publicul nu se împrăştiase încă din Cismigiu. Distracţiunile atât de variate reţineau mulţimea şi fiă-care părea, că esita de a pleca, aşteptând dintr'un moment într'altul nouĕ surprinse. Au plăcut fórte mult din inovaţiunĭ, Serenada pe lac, cântată de artiştii dela Opera română. Comitetul sindicatului diariştilor, faţă cu afluenţa enormă şi cu resultatele neaşteptate ale serbărilor, a decis sĕ continue şi Lunĭ serbările, introducênd câte-va puncte nouĕ în program.

Un testament caracteristic. Dilele acestea a rĕposat în comuna Er-Chinez din comitatul Bihorului marele proprietar de acolo Francisc Slavy. El a numit erede universal pe fiul sĕu Iosif Slavy, în testament însĕ a pus mai multe condiţiunĭ, între acestea şi condiţiunea, că la cas, décă fiul sĕu ar pĕcătui contra orĭ-căreia dintre disposiţiunile testamentare, atuncĭ întréga sa avere, în preţ de vre-o trei milióne cor. are sĕ tréćă în favorul Academiei ungurescĭ de sciinţe.

Starea viilor în România. Viile din partea de sus a Moldovei, la Cotnarĭ mai ales, au suferit mult din causa brumei, ce a cădut. Mare parte din rod e stricat, ca şi lăstarii. Producţiunea în acest an va fi mediocră. *Huşĭ.* — Viile au suferit din causa unui ingheţ dela sfêrşitul lunei Aprilie. Parte din rod e compromis. Producţiunea va fi slabă. *Odobeştĭ.* — Viile bune. Rod mult şi vegetaţiune frumósă. Producţiunea va fi abundentă. *Dealu mare.* — Viile sunt admirabile ca vegetaţiune şi ca rod. Viile altoite dela 1857 au dat continuu rod mult şi bun. Producţiunea e fórte abundentă. *Drăgăşanĭ.* — Viile sunt bune ca stare de vegetaţiune; rod însĕ au mai puţin, decât în anul trecut. Filoxera şi anul acesta va face marĭ pagube, décă podgorenii nu vor lua mĕsurĭ de combatere. *Mehedinţĭ.* — Odinióră podgoriile Mehedinţului erau renumite, adĭ însĕ sunt aprópe distruse de filoxeră. Viile, care au mai rĕmas, au rod puţin.

Sĕmĕnăturile în multe părţĭ ale României sunt ameninţate de un nou pericol. La ministerul de domenii s'au primit scirĭ dela autorităţile respective, că porumbul (cucuruzul) în special, e atacat de un fel de omidă, care-l distruge. Acest vierme s'a ivit în porumbul prăşit, pe unde este secetă şi locurĭ grase. Localităţile unde acest vierme şĭ-a făcut apariţiunea, ameninţând în mod serios porumbul, sunt: comunele Broscăuţĭ, Corlatenĭ, Vornicenĭ, Havărna, Cordărenĭ, Mamorniţa, Suharău, Pilipanĭ, Ivăneştĭ, Mileanca, Păltmiş şi Hudeştii Marĭ din jud. Dorohoiu şi în comuna Spinenĭ, jud. Iaşĭ, unde un lan de 45 fălcĭ a fost cu desăvêrşire distrus de aceştĭ vermi. Ministrul a luat mĕsurĭ urgente de combatere, ér comisiunea însărcinată cu studiul lăcustei, se va ocupa şi cu studiul acestor vermĭ.

Esportul făinei române în ultimii şése anĭ, calculat în sacĭ à 75 chilograme: La 1894 s'au esportat 349,610 sacĭ, 1895 339,605, la 1896 202,030, la 1897 90,375, la 1898 94,400, la 1899 155,700 sacĭ. După cum se vede din acest tablou, reese clar, că a început sĕ scază consumaţia pânei române la Constantinopol şi acésta în mod fórte simţitor. Inainte de 1880 se esporta din România la Constantinopol peste 100,000,000 chilograme făină.

Şahul Persiei a sosit în fine la Contrexeville, unde fù primit de o mare mulţime cu strigărĭ de: „Trăéscă Şahul, trăéscă Persia". Prefectul şi primarul i au urat binevenire, ér Şahul a mulţumit în limba francesă.

Cupóne de Iulie. *Iacob L. Adler şi Fratele*, societate de bancă în comandită, face cunoscut on. sale clientele, că începênd cu diua de adĭ *escomptézâ* tot felul de *cupóne* scandente în *1-a Iulie a. c. fără nicĭ o detragere.*

Ordinea esamenelor publice de maturitate şi de clasă de încheiere, care sĕ vor ţiné cu elevii scólei comerciale superióre gr. or române din Braşov la finea anului scolar 1899—900:

Esamenul de maturitate se va ţiné în dilele de 12, 13 şi 14 Iunie v. c. în sala festivă a edificiului central. La acest esamen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte scolarii.

Esamenele de clasă se vor ţiné în sala de desemn în dilele următóre dela 7—12 óre a. m. cum urmézâ:

Vinerĭ, în 16 Iunie v. clasa I comercială. 1. Religiunea cu prof. Dr. St. Stinghe; 2. Româna cu prof. N. Sulică; 3. Istoria cu prof. G. Vătăşan; 4 Matematica cu prof. A. Ciortea.

Sâmbătă, în 17 Iunie v. clasa II comercială. 1. Religiunea cu prof. Dr. St. Stinghe; 2. Româna cu prof. N. Sulică; 3. Cunóscinţe de drept cu prof. I. Socaciŭ; 4. Aritmetica comercială cu prof. I. C. Panţu; 5. Francesa cu prof. A. Vlaicu.

Lunĭ, în 19 Iunie v. clasa I comercială. 1. Fisică cu prof. A. Ciortea; 2. Francesă cu prof. Dr. C. Lacea; 3. Principii com. cu prof. I. Socaciŭ; 4. Germână cu prof. A. Ciortea.

Marţĭ, în 20 Iunie v. clasa II comercială. 1. Maghiara cu prof. A. Banciu; 2. Matematică cu prof. A. Ciortea; 3. Geografie cu prof. G. Vătăşan; 4. Chemie şi Merceologiă cu prof. A. Vlaicu.

Mercurĭ, în 21 Iunie v. clasa I comercială. 1. Maghiară cu prof. A. Ciortea; 2. Aritmetica com. cu prof. I. C. Panţu; 3. Geografie cu prof. G. Vătăşan.

Joi, în 22 Iunie v. clasa II comercială. 1. Economie cu prof. I. Socaciu; 2. Germână cu prof. A. Vlaicu; 3 Istorie cu prof. G. Vătăşan.

Joi în 29 Iunie v. vor participa la serviciul divin toţĭ elevii cu profeşorii, şi după aceea se va încheia în mod solemn anul şcolar 1899—900, distribuindu-se premiile în sala festivă. Apoi elevii îşĭ vor primi gratuit testimoniile şi programa scolară.

La aceste esamene, precum şi la festivitatea de încheiere a anului scolar, sunt invitaţĭ cu tótă stima părinţii elevilor, amicii şi binevoitorii acestei scóle.

Braşov, în 1 Iunie v. 1900.

Direcţiunea.

Esemplul atrage.

Din Câmpiă, Iunie 1900.

Stim. D-le Redactor! Nu sunt competent a judeca pe nimenea şi nicĭ vréu sĕ judec, dér totuşĭ gândesc, că ar fi potrivit sĕ aduc o asĕmĕnare pentru a-se vedé, ce deschilinire este între om şi om, cum unul póte mult face, altul puţin, séu póte chiar nimic.

Imĭ aduc bine aminte, că înainte de asta cam cu 20 anĭ în comuna Balda era o biserică vechiă zdrobită de tempestăţĭ, ruinată şi în aşa stare, încât îi era témă preotului de-atuncĭ George *Florian* a mai servi într'ênsa, ba póte a fost şi oprit.

Nu era sĕrbătóre séu Duminecă, în care preotul sĕ nu fi chiămat pe credincioşii sĕi spre a-se sfătui, cum sĕ-şĭ ridice biserică, deóre-ce banĭ nu erau, biserica nu dispunea de fondurĭ, şi nicĭ isvóre de câştig nu erau. Unii diceau, că sĕ méргă sĕ céră milă, alţii sĕ cerşéscă ceva ajutor dela Majestatea Sa, alţii diceau sĕ se aştérnă rugare la Blaşiŭ.

D-l preot Florian li-a dis atuncĭ: *Ajută te, că şi Dumnedeu te va ajuta!* Voinţă sĕ avem şi atuncĭ nu ne trebue altă milă, afară de mila lui Dumnedeu!

Eram tocmai de faţă, când în curtea parochială era adunat tot poporul din comună. D-l preot scóse o banconotă de 100 fl. dicênd: „Iubiţilor fii! Sciţĭ cu toţii, că eu sunt preot sĕrac, nu am casă, nicĭ moşiă, decât puţine vite, cu carĭ îmĭ lucru eclesia. Dér ca sĕ putem ridica cu puterĭ unite S-ta biserică, eu — după puterea mea — dau o sută de flor. Ce diceţĭ D-Vóstrĕ, pe carĭ Dumnedeu v'a îndestrat cu case, moşii şi vite bune?"

Vĕdênd poporul esemplul preotului, toţĭ alergară la masă sĕ-i scrie şi pe ei care cu 100 fl., care cu 200 fl., şi uni şi cu 300 fl., punêndu-şĭ termine pe când sĕ plătéscă.

Nu s'a împlinit anul şi banĭ se făcură, material se adunase şi măestrii lucrau la clădirea bisericii. Biserica s'a clădit, — o bisericuţă de piatră cu frumos gust. Mai lipsia însĕ pictura, care avea sĕ se facă mai târdiu, — căcĭ ómenii erau prea storşĭ.

S'a întêmplat însĕ, că preotul Florian, póte pentru vrednicia dênsului, a căpĕtat o altă parochiă mai mare şi mai bună; a venit apoi după dênsul alt preot, ér acuma în present este preotul Simion *Pintea*, un preot fórte bun, cu poporul o duce destul de bine, dér acea purtare barbătéscă, pe care o avea părintele Florian, îi lipsesce.

Biserica tot în acea stare, fără pictură, fără vre-un capital séu isvóre de banĭ, nimica nu are. Ba din micul grânar, ce este, venitele abia acoper spesele unor reperaturĭ la casa şi grădina parochială.

Decĭ déră de aci se vede, ce dechilinire între om şi om. Cum preotul G. Florian a sciut câştiga inima poporului seu, aşa că şi cel mai sĕrac servitor dela curte a dat din bună-voiă 10 fl. şi poporul era mândru, că şĭ-a clădit biserică fără pomana nimĕnui. Pentru-ce astădĭ nu dă nicĭ cel mai bogat pentru pictura şi sfinţirea bisericii nicĭ măcar 10 crucerĭ?...

Iuonu Tomii.

Interviewarea unui Boxer.

Diarul engles „*Daily Express*" publică următórele declaraţiunĭ interesante ale unui fiu al „cerescului imperiu", membru al societăţii secrete a Boxerilor, care ocupă o fórte înaltă posiţiă.

Europenii, dise Boxerul, consideră cestiunile chinese din propriul lor punct de vedere, fără a-se ocupa de al nostru.

Civilisaţiunea occidentală este pentru noi ca un burete, ce a crescut peste nópte. Ea nu se datézâ, decât de erĭ, pe când civilisaţiunea chinesă derivă de mii de anĭ; noi ne privim pe noi ca fiind înaintea vóstră cu cel puţin 2000 de anĭ.

Şi noi am avut vênătórea nóstră după banĭ, ambiţiunea nóstră de putere, viaţa nóstră agitată, invenţiunile nóstre — praf de puşcă, imprimeria şi altele — dér noi

am trăit destul de lung pentru a înţelege, că tóte lucrurile acestea nu sunt în esenţă necesare.

Noi avurăm periódele de îndoelĭ, de fanatism şi de neînţelegerĭ, noi avurăm martirii noştri şi intoleranţa nóstră, ca şi voi popóre occidentale. Dér noi am învěţat, ce e înţelepciunea şi fericirea. Pasiunile şi ambiţiunile nóstre au făcut loc unei dorinţe mai calme, aceea de a fi fericiţĭ; religiunea nóstră e redusă la o filosofiă a vieţii, a căreia escelenţă e probată printr'o esperienţă de 2000 de anĭ.

Şi voi, popóre occidentale, ne veniţĭ acum cu ceea ce voi numiţĭ ideile vóstre nouě. Voi ne aduceţĭ religiunea vóstră, un simplu copilaş de 1900 de anĭ. Voi ne invitaţĭ sě construim drumurĭ de fier, sě ducem o viaţă cu tótă iuţéla vaporului. Voi voiţĭ sě fabricaţĭ manufacturĭ, sě ne lipsiţĭ de artele nóstre frumóse.

Protestăm contra acésta. Voim sě fim lăsaţĭ a trăi după obiceiul nostru. Noi voim sě ne bucurăm de frumseţea ţerei nóstre şi de fructele esperienţei nóstre. Şi voi ne refusaţĭ acésta, ameninţând de a vě face stăpânĭ pe porturile, pe oraşele şi pe teritoriul nostru.

Étă de ce noi, Boxerii, după reflecsiunĭ seriόse, ne-am decis, că singura manieră de a ne scăpa de voi este, de a vě ucide. Noi nu suntem ómenĭ cruntĭ, nu suntem tâlharĭ. Dér orĭ ce argument e nefolositor. Tótă persvadarea e imposibilă, noi vom face zadarnic apel la sentimentul vostru de justiţiă.

Priviţĭ la misionarii voştri. Ei vin la noi cu o religiă, ce se datéză de erĭ, şi cu principii asupra cărora sunt teribil divisaţĭ. Ei ne ameninţă cu o eternă pedépsă, décă nu primim doctrinele lor. Ei înspăimêntă pe copiiĭ noştri şi pe cei mai slabĭ de spirit dintre noi, creând neînţelegerĭ între familii şi indivicĭ. Şi voi vě mai miraţĭ, că noi nu-i tolerăm.

Décă am dori drumurile vóstre de fier şi maşinele vóstre, le-am puté cumpěra, der n'avem întrebuinţare pentru ele. Ne-am învěţat sě trăim fără ele, şi voi voiţĭ sě ne forţaţĭ a le cumpěra. Este acésta just?

Ni-se reproşéză, că n'avem armată. Noi am încetat de a fi soldaţĭ, de când ne-am civilisat. Rěsboiul este o barbariă.

S'au făcut douě-cecĭ de invasiunĭ în China, dér ce s'a întêmplat? Năvălitorii dominat'au ei pe Chinesĭ? Nu! Cei cuceriţĭ au absorbit pe cuceritorĭ. Toţĭ au devenit Chinesĭ. Jidovii, carĭ au venit la noi, au fost absorbiţĭ de rassa nóstră, fapt unic în istoriă.

Tot ce vě desbină, politică, religiune, ambiţiunĭ private, necesitatea de espansiune, alergarea după aur, precupeţiă teritorială, noi nu cunóscem nimic din tóte acestea în China. Viaţa nóstră e pacînică, fiind-că noi voim înainte de tóte sě fim fericiţĭ. Nu ne turburaţĭ fericirea nóstră!

Insoţirile de credit sistem Raiffeisen.

— Fine. —

Prin aceea, că însoţirea dă banĭ împrumut la membrii sěi, încă nu rischéză nimic, căcĭ, conform statutelor, trebue sě se acorde împrumuturĭ numai membrilor, carĭ oferă garanţiă suficientă. Membrii cunosc fórte bine relaţiile de avere ale celor ce iau banĭ împrumut, ale debitorilor, şi astfel sciu pe cine şi cu cât sě crediteze.

Prin garanţia solidară, însoţirea îşĭ póte procura banii de lipsă şi îi póte da împrumut cu siguranţă şi fără nicĭ un pericul. Cu banii pe carĭ însoţirea i-ar puté procura de orĭ-şi unde, ar fi de-ajuns, ca sě sě facă operaţiunile de lipsă.

Dér pentru-că, în sensul legei comerciale ungare, aceste însoţirĭ sunt privite ca întreprinderĭ comerciale, membrii — cu tóte că n'ar fi de lipsă — trebue sě arate un capital fundamental. Fiă-care membru depune câte-o sumă mică, drept parte fundamentală. De regulă aceste părţĭ sunt micĭ de tot, de 10 fl., şi se plătesc în rate lunare de câte 50 cr., pentru-ca ast-fel şi cel mai sěrac locuitor sě se pótă face membru.

In fine, pentru-că scopul însoţirei este sě desvólte spiritul de economisare, ea primesce banĭ spre fructificare pe lângă óre-carĭ procente, dér nu numai dela membri, ci şi dela persóne esterne. Sume se pot depune cât de micĭ, dela 10 cr. în sus.

In felul acesta însoţirea îşĭ procură banii pentru manipulaţiune, îşĭ procură mijlocul necesar pentru a-şĭ ajunge scopul.

Acum se nasce întrebarea, cum trebuesc folosiţĭ aceştĭ banĭ, pentru-ca însoţirea sě-şĭ pótă ajunge scopul sěu frumos şi salutar?

Numai prin aceea, că dă banĭ împrumut membrilor, carĭ cer, chiar şi décă îi dă pe lânga garanţiă suficientă, însoţirea nu şĭ-a ajuns scopul. Ea are sě se îngrijéscă sě dea banĭ la astfel de persóne, carĭ vor folosi aceştĭ banĭ pentru îmbunětăţirea economiei. Sě facă acestor persóne condiţiunĭ de replătire de tot uşóre, căcĭ agricultura nu e ca negoţul, unde banul băgat astăcĭ în afacere, sě-l poţĭ scóte mâne, ci numai mai târcĭu, şi decĭ replătirea împrumuturilor sě se facă totdéuna în termine acomodate. Insoţirea procură însaşĭ instrumente şi maşine agricole, le procură mai uşor şi mai eftin, decât singuraticii agricultorĭ, le dă membrilor şi aceştia le plătesc în rate. Tot asemenea procură sěmênţe bune şi alese, pe carĭ le împarte la membri şi carĭ se replătesc numai la noua recoltă. Când unui membru i-se dă ocasiune a cumpěra casă séu moşiă, póte lua banĭ dela însoţire, pe carĭ îi replătesce în rate, în vreme-ce el stăpânesce şi folosesce cele cumpărate. Décă vre-un membru e dat pe mâna cămătarilor nemiloşĭ, e de datorinţa însoţirei sě-l scótă, sě-i plătéscă datoria şi apoi respectivul membru sě se oblige a replăti în rate.

Lucrând în felul acesta, cine se mai póte îndoi, că starea materială şi morală a membrilor nu se va îmbunětăţi şi întări.

Dér nu numai atâta; este ceva şi mai mult! Este interesul comun.

Profitul însoţirei constă din diferinţa de dobêndă, cu care ia şi cu care dă banĭ împrumut. Póte lua banĭ cu 4% şi-i póte da cu 6%. Cheltuelile de administraţiă de regulă se acoper fiind de tot micĭ, din mica provisiune, ce se ia dela debitorĭ.

Profitul, destul de însemnat, e al însoţirei. Din el ar trebui sě se plătéscă tantieme pentru părţile fundamentale. Considerând însě, că aceste tantieme sunt de tot micĭ, căcĭ de ar fi 10% pentru 10 fl. abia ar fi 1 fl., de aceea séu nu se mai plătesc, ci se adaugă la profit, séu în schimb se abonéză pe séma fiă-căruĭ membru o gazetă potrivită sěptěmânală, din care, orĭ şi cum, mai mult folos trage, decât din neînsemnata tantiemă.

O parte din profit se destinéză ca fond pentru biserică şi şcólă, ér restul forméză un nou fond, proprietatea însoţirei. Profitul fiind din an în an tot mai mare, fondurile cresc cu dobêndă la dobêndă şi în scurtă vreme fondul însoţirei ajunge la mărimea capitalului de care e lipsă pentru operaţiunĭ. Tot asemenea cresce şi fondul şcolar şi bisericesc.

Cu vreme însoţirea nu mai are lipsă sě ia banĭ împrumut, lucră cu banii ei proprii şi garanţia solidară devine numai formă. Pe de altă parte biserica şi şcóla ni e asigurată. De aci înainte profitul se póte întrebuinţa spre alte lucrurĭ de folos şi interes comun.

Consideraţĭ acum tóte acestea, consideraţĭ şi starea materială şi morală a membrilor ridicată şi întărită, şi convingeţi-vě de marea însemnătate a acestor însoţirĭ.

Socotiţĭ, Domnilor, că lăsaţĭ urmaşilor D-vóstră o însoţire puternică, ce le va fi de mult bine şi de mare folos; socotiţĭ, că lăsaţĭ urmaşilor d-vóstră o biserică şi o şcólă asigurată, a căror susţinere nu le va mai fi spre greu; socotiţĭ, că le lăsaţĭ o amintire frumósă despre intersul D-vóstră faţă de ei, şi în fine socotiţĭ, că le lăsaţĭ o pildă vrednică de urmat pentru toţĭ vecii.

Vedeţĭ, Domnilor, că pe cât e lucrul de simplu, pe atât e de folositor.

Atêrnă dela D-vóstră sě-l faceţĭ séu nu. Alegeţĭ, căcĭ alegerea e de tot uşóră.

Nu lăsaţĭ însě sě trécă acéstă cĭ, fără sě nu cercaţĭ a pune temeliă unei însoţirĭ de credit de felul arătat, pentru care lumea tótă vě va lăuda, ér urmaşiĭ d-vóstră vě vor binecuvênta.

Faceţĭ mai bine ca acésta di, in care lucrurĭ frumóse s'au sěvêrşit, sě vě fie pe viitor o cĭ de frumósă aducere aminte, o di de aniversare a unei fapte bune şi morale.

Faceţĭ în astă cĭ începutul acestei însoţirĭ, ca laudă şĭ mărire s'aduceţĭ Dumnedeului nostru, din a cărui milă şi îndurare totul e gata. Voinţa D-vóstră sě voéscă şi se va face. O! atuncĭ munca vóstră de acĭ îşĭ va ajunge culmea şi inimile nóstre afla-vor cea mai desěvârşită mulţumire şi mângăere.

Dumnecĭeu sě ne lumineze!

Ioan Lăpĕdatu,
stud. universitar.

Din „imperiul ceresc".

Secta Boxerilor, după cele mai verosimile veştĭ, este întruparea reacţiunei chinese şi e personificarea urei împotriva a tot ce e strěin în China.

Ca orĭ-care societate secretă a Chinei, şi secta Boxerilor a fost la început numai o societate de apěrare în contra briganţilor, carĭ n'au putut fi nicĭ-odată deplin stîrpiţĭ din imperiul chines. Secta s'a sporit numeric grozav de tare, şi prin sporirea acésta puterea ei a crescut uimitor de repede, aşa că în curênd poporaţiunea avea sě simtă ispravile ei.

Cei ce mai puţin se puteau împăca cu acest sistem de „presiune", erau misionariĭ catolicĭ. Aceştia căutau tóte mijlócele permise de-a protegia pe convertiţii lor. De aicĭ au isvorît primele neînţelegerĭ între Boxerĭ şi creştinĭ. Misionarii s'au plâns guvernului şi judecătorilor chinesĭ, la ceea-ce Boxerii au rěspuns cu jafurĭ, măcelurĭ şi tot felul de acte de resbunare contra creştinilor. Era un fel de mic rěsboiŭ religios.

Asemenea rěsbóie înrîuresc fatal asupra poporului, ér poporul chines s'a lăsat curênd sě fiă răpit de alarma Boxerilor, carĭ născociseră tot felul de faime şi legende în contra creştinilor. Rěscóla a isbucnit mai ales în regiunea Şantung, locuită de Germanĭ. Aicĭ au fost masacraţĭ atât misionarii catolicĭ şi protestanţĭ, cât şi indigenii convertiţĭ de ei. Guvernul chines a arătat o mare slăbiciune faţă de rěsvrětitorĭ şi slăbiciunea acésta a fost o încuragiare pentru secta Boxerilor de-a continua cu devastările.

Rěscóla actuală a Boxerilor s'a întins cu o estraordinară repecĭiciune. Ea sémĕnă perfect cu marea revoluţiune din 1851, aşa numita revoluţiune Taiping, şi care n'a putut fi sugrumată, decât în 1864 cu ajutorul trupelor anglo-francese. Revoluţia dela 1851—1864 a pustiit străvechiul oraş Nanking şi în focul ei au pierit 2000 de ómenĭ, căcĭênd şi renumitul turn de porţelan.

Chinesii sunt un popor cu aplecărĭ estra-odinare faţă de asociaţiunile secrete, şi de aicĭ se esplică în mare parte întinderea rapidă a rěscólei Boxerilor.

La rêndul lor mandarinii caută sě stea cât mai bine cu secta Boxerilor, de care se folosesc pentru aşĭ ajunge scopurile lor.

*

Din celea-ce s'au întêmplat pănă acum în China, apare, că împěrătésa regentă favoriséză mişcarea Boxerilor. Credem a nu fi lipsit de interes, décă vom da aicĭ câteva amĕnunte despre acéstă figură, ce jócă rol atât de important în actuala revoluţiă din imperiul chines.

Impěrătésa Chinei era fiica unor ómenĭ fórte sěracĭ, carĭ locuiau într'un suburbiu din Canton. Ea încă din copilăriă atrase atenţiunea ómenilor prin frumseţea şi inteligenţa ei. Părinţii sěi erau atât de sěracĭ, încât de multe-orĭ n'aveau nicĭ ce se mănânce. In acéstă stare critică, actuala împěrătésă veni la ideia, ca părinţii ei s'o vêndă ca sclavă, ceea-ce s'a şi întêmplat. Copila a fost vêndută unui general chines pe un preţ mare. Acel general fù atât de frapat de mica sclavă, încât scurt timp după cumpěrare o adoptă ca fiică a sa, cu care apoi făcù o visită la curtea împěrătéscă din Peking.

Aicĭ frumósa copilă făcù o mare impresiune asupra împěratului, ceea-ce vědêndgeneralul, i-o oferi lui ca dar. Pentru acéstă generositate nicĭ împěratul nu i-a rěmas dator generalului. Dér ce se întêmplă? Impěratul chines se amoresă atât de grozav de frumósa copilă, încât din sclavă ce era, o ridică la demnitatea de „soţiă". Intâiaşĭ dată, firesce, o numi soţia a doua a „fiului ceriului", ér mai târcĭu, după-ce îl dărui c'un copil, o proclamă de erede a dinastiei Mandschu şi o ridică la rangul de „prima soţiă".

După mórtea „tatălui imperiului ceresc" îi urmà pe tron fiiul acestuia, care fiind încă mic, a avut de regentă pe mamă-sa şi pe cealaltă věduvă a împěratului rěposat, care însě murì după câţĭ-va anĭ, rěmânênd unică regentă numai mama copilului.

Ea a condus afacerile statului timp de 15 anĭ, pănă la urcarea pe tron a fiiului sěu. Impěrătésa věduvă sciù sě-i dea fiiului o crescere alésă. I-a căutat şi o mirésă şi dintre sutele de aspirante, împěrătésa fără multă cugetare, a ales pe nepótă-sa.

Věduva împěrătésă are cea mai mare libertate şi face un mare lux. In palatul ei are 3000 ofiţerĭ şi servitorĭ ca pază şi ca funcţionarĭ ai palatului, susţinerea cărora o costă pe sěptěmână 80,000 mărcĭ. Când are lipsă de banĭ sě plătéscă solda şi alte lucrurĭ, ia simplaminte din visteria statului.

Impěrătésa face mare negoţ cu împărţirea de sluşbe; cu cât funcţiunea e mai înaltă, cu atât şi preţul e mai mare. De altmintrelea věduva împěrătésa este cu mult mai cultă, decât se crede. A cetit fórte mult, e prietină a musicei europene şi cântă cu multă desteritate la pian. Afară de acésta mai scie sě şi picteze frumos şi tablourile ei sunt modele deosebite în arta chinesă.

Impěrătésa are acĭ vêrsta de 63 anĭ. In diferite rêndurĭ s'au făcut atentate la viaţa ei, dér tot-déuna a scăpat norocósă şi nicĭ când nu s'a temut de astfel de crime.

Dela 1881 pórtă numele de *„împěrătésa věduvă"*.

ULTIME SCIRI.

Londra, 18 Iunie. Din *Hongkong* se anunţă agenţiei „Reuter", că o mare rěscólă a isbucnit în *Vucĭon* (provincia Kvangsi). — Comunicaţia cu *Tiencin* e întreruptă încă. — Lui „Times" i-se anunţă din Peking cu data de 14 l. c., că *mai multe sute de creştinĭ au fost măcelăriţĭ. 1700 de soldaţĭ ruşĭ* au plecat la Peking. — „Morning Post" primesce din Peking vestea, că *consulul german a fost prins* şi e mare temere de măcelărirea creştinilor. — O telegramă din Shanghai anunţă, că în cartierul chines din *Tiencin* a isbucnit un mare foc. *Resculaţii au devastat şĭ ruinat trei bisericĭ englese.*

Berlin, 18 Iunie. Dela consulul german din *Chifu* a sosit acĭ scirea, că după rapórtele personalului unei canoniere japoneze, *ambasadele strěine au fost ocupate.* Intre corăbiile europene şi fortul chines dela Taku *decurge o luptă vehementă*

Shanghai, 19 Iunie. Corăbiile europene *au luat fortul dela Taku.*

Hongkong, 19 Iunie. Trupele regulate chinese opresc înaintarea trupelor europene spre Peking.

Roma, 19 Iunie. Intreg ministeriul a dimisionat.

Rectificare. In articolul de fond din nr. de erĭ al fóiei nóstre (125) la alinea ultimă, rêndul 1, în loc de „a ajunge la curte" este a se ceti *„a ajunge la cuţite"* rassa galbenă cu rassa albă etc.

Literatură.

In legătură cu „Predicele pentru Dumineci și Sărbătorĭ“, de Dr. *Em. Elefterescu* a apărut de acelașĭ autor și partea a doua: „*Predicĭ ocasionale și funebrale*“, care se estinde pe 220 pag. și conține 11 predicĭ pentru cununii, alte 13 predicĭ pentru diferite ocasiunĭ (la sânțirea de bisericĭ, la instalărĭ de parochĭ și protopopĭ, la presentarea pentru prima-óră a preotului înaintea credincioșilor; discurs la terminarea anului scolastic etc.) Predicĭ pentru înmormêntărĭ (la bărbațĭ și femei de diferite etățĭ și condițiunĭ). Costă un esemplar *3 cor. 50 banĭ.* trimis franco și se póte procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

*

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școlele române din Brașov. Cartea este întitulată: „*Caractere morale*, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popórelor vechĭ și moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât și prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Atragem asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de prețiósă de învĕțăturĭ, de mângăierĭ, de însuflețirĭ spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.85
Renta de coróne ung. 4%	91.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	1[illegible]8.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.85
Renta de hârtie austr.	97.05
Renta de aur austr.	116.15
Losurĭ din 1860.	134.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.46
Acții de-ale Băncei ung. de credit	726.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	707.75
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale	118.57½
London vista	242.15
Paris vista	96.35
Rente de coróne austr. 4%	97.30
Note italiene	90.75

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.08	Vênd.	19.06
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.24	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la **Eremias Nepoții**.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1900.

Budapesta — Predeal — Bucurescĭ.

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stațiunea		Tren mixt	Tren de persón.	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	10.—			2 10	pl.	Viena	sos.		1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	6 50		5.45	9.15		Budapesta			7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	8 46	5.10	9.27	11.12		Szolnok		7.16	3.22	11.12	5.32	3.25
1.33	10.38	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		4.36	12.54	Arad	3.56	1.12
3.42	11.56	7 22	1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.		11.04	8.18	2.38	11.36
3.58	12.16	12.20	2.06	2.18	pl.		sos.	7 11	10.44	8.08	2.31	11.17
4.38	12.46	1.15	3.03	2.50		Mezö-Telegd		6.21	10.7	Maria-	2.01	10.42
5.20	1.26	2.21	3.45	3.26		Rév		5.26	9.32	Rodna	1.34	10.08
5.43		2.57	4.06			Bratca		4.51	9.11	7 30		9.50
6.31	2.16	4.00	4.53	4.16		Ciucia		3.25	8.37	7.28	12.52	9.19
7.16	2.49	4.59	5.32	4.52		B.-Huiedin		5.41	7.55	Pisci	12.20	8.37
8.06		6.13	6.24			Ghârbău		4.01	6.54			7.37
8 33	3.50	7.04	6 59	5.55	sos.	Clușiu	pl.	3.00	6.13	6.05	11.01	7.—
8.50	tr. prs. 4.20	8.40	Tr. acc.	6.11	pl.		sos.	2.54	12.07	5.45	10.46	6.45
9.07	4.41	9.09		6.27		Apahida		5.02	11.45			6.27
10.14	5.53	10.40		7.26		Ghiriș		3.40	10.24		9.23	5.12
10.44	6.24	11.25		7.50		Cucerdea		3.11	9.53		8.54	4.43
10.56	6.33	11.40		7 52				3.04	9.43		8.49	4.33
11.03	6.40	11.49				Uiuóra		2.58	9.37			4.27
11.12	6.48	11.59		8.16		Vințul de sus		2.51	9.30			4.20
11.34	7.11	12.29		8.32		Aiud		2.29	9.07		8.23	3.59
11.52	7.32	12.55		8.37	sos.	Teiuș	pl.	2.07	8.45	3.33	8.06	3.38
12.24		1.30	11.45		pl.		sos.	1.42		3.18	8.00	3.02
12.53		2.07		9.04		Crăciunel		1.09				2.36
1.02		2.26	12.28	9.05		Blașiŭ (ungh. Târnavei)		12.58 / 12.56		2.52 / 2.51	7.35 / 7 34	2.21 / 2.26
1.14		2.36	12.29			Blașiu		12.49				2.16
1.45		3.14		9.31		Micăsasa		12.11			7.08	1.44
2.01		3.33	1.05	9.43	sos.	Copșa-mică	pl.	11.50		2.16	6.56	1.25
2.15		3.48	1.07	9.47	pl.		sos.	11.14		2.14	6.50	1.06
2.33		4.08		10.01		Mediaș		10.55			6.37	12.49
3.04		4.45	1.43	10.25		Elisabetopol		10.24		1.42	6.16	12.18
3.40		5.27	2 08	10.53		Sighișóra		9.45		1.14	5.49	11.40
3.47		5.47	2.15	11 —				9.35		1.07	5.42	11.33
4.03		6 08	2.29	11.14		Hașfalĕu		9.12		12.53	5.28	11.16
5 35		7.54	3.31	12.26		Homorod		7.44		11.54	4.23	10.03
6.13		8.32		12.58		Agoștonfalva		7.03	4.51		3.50	9.22
6.43		9.09	4.16	1.16		Apața		6.38	4.20	11 11	3.35	8.57
7.16		9.40		1.35		Feldióra		5.58	3.32		3.15	8.27
8.—		10.25	5.07	2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.10	10.26	2.45	7.48
3.55	6.40	11.—	5.14	2 19	pl.		sos.	9.27	6 58	10.14	2.18	5.00
4.40	7.30	12.26	5 56	3.01		Timiș		8.47	5.57	9.36	1.42	4.05
5.10	8.00	1.11	6.26	3.31		Predeal		8.20	5.11	9.12	1.12	3.32
11.55	10.05 Sinaia	8.05	11.10	9.10	sos.	Bucurescĭ	pl.	3.05		5.40	9.15	7.50

Comunicație direct. Bpesta-Arad-Predeal.
Dela 1 Iunie circulă Duminecă și în serbătorĭ gr. or. precum și în fie-care Joia dela Brașov la Sinaia.
Comunicaț. dir. Buc., Pred., Braș. Teiuș, Arad, Bpsta.
Circulă Vinerea Predeal-Brașov.

Sepsi-St.-Georg — Ciuc-Gyimes — (Palanca).

Tren mixt			Stațiunea	Tren mixt		
5.19	8.50	3 15	*Brașov*	8.25	1.51	6.48
4.58		2 27	*Cezdı-Oșorheiŭ*	8.53		6 50
7.10	11.05	4.57	Sepsi-Sângeorgiu	6.30	12.05	4.31
7.54	11 57	5.41	Malnaș	5.48	11.24	3.47
8.14	12 22	6.01	Băile Malnaș	5.36	11.12	3.35
8 57	1.09	6 43	Băile Tușnad	4.53	10.30	2.48
9.18	1.32	7.08	Tușnad	4.36	10 14	2.31
10.39	3.00	8.17	Ciuc-Sereda	3.20	8 56	1.08
1 35	5 57	sos.	Ciuc-Gyimeș	pl.	5.40	9.50

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tr. prs.	tr. dpr.	tr. prs.	tren	mixt		Stațiunea		tr. prs.	tr. mixt	tr. dprt.	tren de	persón
2.21	4.43	11.30		7.10	pl.	Copșa mică	sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.50	6.36	12.58	7 52	8.50		Ocna		5.07	8.08	1.50	3.29	11.01
4.12	7.04	1.20	8.15	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	4.40	7.41	1 21	3.—	10.30
tr. mxt. 4.33		tr. mixt 2.—			pl.		sos.		7.33			tr. mixt 8.57
5.23		2 54				Tălmaciu mare			6.45			8 04
6.15		3.59				Avrig			6.01			7.15
8.34		6.35			sos.	Făgăraș	pl.		3.32			4.25

Comunică Numai Marța și Vinerea. — Circulă din 15 Maiŭ — în 15 Sept. — Circ. Marța și Vinerea. — Cir. din 15 Mai — 15 Sep.

Mureș-Ludoș — Bistrița

Tren mixt și de pers.			Stațiunea	Tr. mixt și de pers.		
4.—	9.06	4.25	Mureș-Ludoș	6.49	7.30	Sâmb. circulă
5 01	10.29	5.39	Zau	5.52	6.35	
6 57	12.48	7.19	Țagu-Budatelic	4.10	4.54	9.44
7.55	1.55	Bald	St. Mihaiu de câmpie	Numai	3.44	8.46
8.47	3.02	6.35	Lechința	Marțe,	2.48	7.43
9.24	3.52	Circ	Ș.-Măghiăroș	Viner,	2.05	6.52
10.14	4.55	Marța	Bistrița	Dumin circulă	1.16	5.55

Numai Lunĭ, Joĭ și Sâmb. — Numai Lun, Joi și

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

					Stațiunea					
1.40	8.10	3.16	9.00	pl.	Cucerdea	sos.	7.42	2.38	8.30	12.31
2.32	8.51	3.57	9.42		Ludoș		6.59	1.55	7.37	11.23
3.29	9.40	4.44	10.30		Cipău		6.24	1.19	6 51	10.39
4.32	10.30	5.34	11.22	sos.	Oșorhei	pl.	5.30	12.25	5.43	9.30
4.50	10.42	5.45		pl.		sos.		8.36	5.04	9.15
6 19	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.15	3.30	7:54

Ghiriș — Turda

7 33	10 50	6.—	10.23	Ghiriș	5.05	7.—	3.20	9.12
7.55	11.12	6-27	10.45	Turda	4.45	6.40	3.00	8.52

Dej — Bistrița.

9.50	7.24	Dej.	6.48	3.25
10.49	8.30	Beclean	5 58	2.25
12.50	9.56	Bistrița	4.29	12.55

Sibiiu — Cisnădie.

5.30	2.15	8 25	pl. Sibiiu s.	7.10	3.55	10 9
5.42	2.27	8.37	Selemb. „	6.57	3.42	9.56
6.06	2.51	9.13	s. Cisnăd pl.	6.36	3.21	9.35

Clușiu — Zălau.

7.25	4.38	Clușiu	5.45	9.29
7.48	5.25	Apahida	5.26	9.07
8.52	6.41	Gherla	3.42	7.38
9.14 / 9.38	7.07	Dej	3.57 / 3.42	7.03
1.56		Zălau	10.45	

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

Tren mixt			Tren mixt	
3 22	11.10	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.40	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Alba-Iulie — Zlatna.

4 37	9.40	4 36	Alba-Iulia	7.22	11.01	6 16
7.28	12.25	7.47	Zlatna	5.—	8.22	3 50

Brasov — Zĕrnești

8.35	5.10	9.15	Brașov	7.27	1.32	8.34
9.57	6.12	10.07	Rĕșnov	6.31	12.41	7.47
10.28	6.43	10.38	Zĕrnești	6.00	12.05	7.20

Timișóra — M.-Rodna-Lippa.

3.20	9.05	3.15	Timișóra	7 50	1.05	7 20
7 08	12.43	6 37	M.-Rodna	4.00	9 51	3 32

Brasov — Chezdi-Oșorheiu

				Stațiunea					
5.19	8.50	3.15	pl.	Brașovŭ	sos.	10.04	8.25	1.51	6.48
5.53	9.33	3.50		Prejmerŭ		9.34	7.55	1.21	6.10
6.35	10.31	4.34		Sepsi S.-Georg.		8.47	7.04	12.30	5.06
6 50	10 49	4.52					6 49	12.15	4.51
8.03	12.33	6.15		Covasna			5.37	11.01	3.16
8.53	1.37	6.50	sos.	C.-Oșorheiu	pl.		4.58	10.22	2.27

In serbătorĭ dela 1 Iul. p. la 15 Sep.

*) Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se ceti de sus în jos; cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeri încuadrațĭ [ ] cu linii mai negre însemneză órele de nópte. — Semnul ←—→ arată cu signa direcția, încătrău merge trenul.